

Kvinnealternativet - et prosjekt ved Lønn som Fortjent med målsetning om å være et alternativ til prostitusjon. Finansiert av ExtraStiftelsen.

Bakgrunn

Lønn som Fortjents målsetting gjennom elleve års drift har vært å tilby jobb som et alternativ til rus, prostitusjon og kriminalitet. Hovedmålet med å arbeide skal være at den enkelte skal oppleve økt selvfølelse. Middelet for å nå dette målet er å tjene penger på tjenester og produkter.

Vi mente at vår kompetanse, metode og erfaring kunne komme flere kvinner til gode enn dem som sliter med et aktivt rusmisbruk. Vi opplevde at enkelte kvinner er for utrygge på seg selv til at de kan jobb tett på kvinner i aktiv rus. Vi møtte kvinner med prostitusjonserfaring som ikke hadde en rusbakgrunn. Vi møtte kvinner fra Shengen-området som ikke fikk skattekort i Norge fordi de ikke har arbeidsavtale, men som ønsket og trengte en alternativ inntektskilde på veien bort fra prostitusjonen.

November 2014 startet vi derfor – med midler fra ExtraStiftelsen – Kvinnealternativet. Vi kom sent i gang pga at Lønn som Fortjent flyttet sommeren 2014. Dette var en forutsetning vi ikke kjente til da vi søkte midler fra ExtraStiftelsen, men var helt avgjørende i forhold til videre vekst. Da vi kom i gang hadde vi etter hvert 9 kvinner til enhver tid arbeidsplass to ganger i uka. De produserte bøker og kort&konvolutter av rester fra tapetindustrien. Disse produktene ble solgt i Lønn som Fortjents butikk og til våre samarbeidsbedrifter.

Oppstart

På grunn bemanningssituasjonen i Lønn som Fortjent og pga flytting sommeren 2014, ble oppstarten av Kvinnealternativet utsatt i forhold til opprinnelig plan.

I november 2014 startet vi først med 4 deltagere, før vi «fylte opp» med flere ca. hver annen uke. Vi valgte denne myke starten fordi vi mente den øke sjansen for å etablere et vennlig og trygt arbeidsmiljø, og fordi vil ville sikre grundig opplæring.

Vi satte oppmøtet til et annet tidspunkt enn våre «ordinære» arbeidere, fordi vi ville gi Kvinnealternativets deltagerne mulighet til å unngå rusmiljøet hvis de ville det. Arbeidstiden gikk fra 09:30 til 13:30 tirsdag og torsdag, med tilbud om frokost før arbeidets begynnelse. Lønn (115,- pr. time) ble utbetalt i kontanter ved arbeidshagens slutt.

I begynnelsen fikk vi kontakt med kvinnene gjennom samarbeid med Natthjemmet for kvinner og PRO-senteret. Disse sendte navn og kontaktinformasjon til interesserte deltagere, som vi så hadde inntakssamtale med for å se om vi passet for hverandre.

Metode

Lønn som Fortjent – også gjennom Kvinnealternativet – bygger på sosialfaglige metoder, men har fokuset på at alle mennesker har ansvar for seg selv og alle kan bidra. Krav og tro på at den enkelte kan bidra gjør at den enkelte faktisk klarer det, at korrigerings og veiledning ved behov øker mestringfølelsen og mangel på individuelle tilpasninger øker gruppetilhørigheten og rettferdighetsfølelsen. Vi har erfart at det virker positivt inn på arbeidernes hverdag, og bidrar til myndig-

Notisbøker - innbundet i tapet

gjøring av den enkelte. Det at storsamfunnet både ønsker og betaler for den enkeltes arbeid, tjenester eller produkter, gjør at deres mestringsfølelse og selvfølelse løftes.

Brukerinnflytelse og sosiale tiltak

En gang i måneden avviklet vi verkstedsmøter, der deltagerne kom med forslag, ros og ris til de prosjektansvarlige. Innspillene vi fikk handlet om alt fra ventilasjon på verkstedet til nye måter å utføre håndverket på. Flere ganger endret vi rutiner og arbeidsmåter på bakgrunn av disse tilbakemeldingene.

Selv om Kvinnealternativets deltagerne skulle ha mulighet til å unngå rusmiljøet, ville vi ikke isolere dem. De ble derfor invitert til Lønn som Fortjents sosiale evenementer, som sommerens båttur og julebord. Etter hvert dukket stadig flere opp på disse arrangementene.

Etter hvert ble det tydelig at flere av deltagerne håpet å benytte sin arbeidsplass på Kvinnealternativet til å kunne registrere seg i Norge, for derigjennom å få visse sosiale rettigheter i landet. Men Kvinnealternativet kunne hverken tilby nok arbeidstimer til å bli godkjent som ordinær arbeidsgiver, eller ordinær arbeidskontrakt. Dette var heller aldri vår intensjon, men nok en skuffelse for flere av deltagerne.

Arbeid og miljø

Med noen unntak ble oppmøtet og arbeidet ganske snart stabilt i Kvinnealternativet. To personer responderte godt på veiledning; da vi i medarbeidersamtaler gjorde dem klar over hhv. dårlig oppmøte og mangelfullt håndverk, ble dette umiddelbart bedret. Resten av gruppa både kom og arbeidet stabilt, hjalp hverandre med utfordringer underveis, og hadde en god tone på verkstedet.

I løpet av 2015 utvidet vi antall produkter vi produserte, og innførte mer eksklusive notisbøker, kalendre, navnelapper til konferanser og skisseløser. Deltagerne i Kvinnealternativet viste stor iver og vilje til å lære noe nytt.

Deltagerne i Kvinnealternativet er som alle arbeider i Lønn som Fortjent yrkesskadeforsikret under arbeid i tilbudet. Vi har ikke opplevd noen skader i Kvinnealternativet.

Samarbeid med andre instanser

Som nevnt rekrutterte vi deltagere i samarbeid med Natthjemmet for kvinner og PRO-senteret. Vi hadde også tett dialog med disse angående organisering, enkelte hensyn til de noen av deltagerne, samt da vi opplevde problemer med deltagerens forventning til at Kvinnealternativet skulle gi sosiale rettigheter i Norge. Samarbeid med disse instanser var fra begynnelsen en forutsetning for at arbeidet skulle lykkes, og viste seg å være vesentlig i gjennomføringen av prosjektet.

Navneskilt til konferanser

Resultater

Vi antok at en forutsetning for å lykkes lå i prosjektets forankring i et allerede godt innarbeidet tiltak. Det kan se ut som dette stemmer; Lønn som Fortjents metodikk har vært god å bruke også på en gruppe uten rusrelaterede problemer:

- Fokus på arbeid fungerer som en lettelse. De aller fleste deltagerne har gjentatte ganger uttrykt at de brukte Kvinnealternativet som et fristed; her kan de bruke hodet på jobb og ikke på alle problemene de har i privatlivet.
- Faste arbeidstider fungerer strukturerende på hverdagen. De aller fleste deltagerne viste et upåklagelig oppmøte.
- De reelle arbeidsoppgavene styrker selvfølelsen, det er tydelig at deltagerne er opptatt av hvem som kjøper og bruker de produktene de har laget.
- Brukermedvirkning virker myndiggjørende; flere av deltagerne viser en økt forståelse for at de er aktører i eget liv.

Til sammen benyttet 12 deltagere seg av Kvinnealternativet; seks av dem fra begynnelse til slutt. Èn deltager ble etter to advarsler utestengt pga. dårlig oppmøte. Èn deltager sluttet frivillig fordi hun reiste til slekt i utlandet, èn pga. langvarig sykdom, mens en siste ble utvist fra Norge.

Ved avviklingen av tilbudet hadde fem fått plass på engleverkstedet mens tre kvinner ble henvist til andre tiltak i Kirkens Bymisjon. Dette var deltagerne som underveis hadde klart å bruke Kvinnealternativet som en motivasjon til endring i sitt eget liv. Flere av disse viste positive endringer i forhold til stabilt oppmøte, evne til å ta imot veiledning og tydelig økt selvtillit.

Kvinnealternativet kan ikke påberope seg å ha reddet 12 kvinner ut av prostitusjon. De deltagerne som i dag ikke prostituerer seg, var etter vår mening på vei ut av dette allerede når de begynte i Kvinne-

alternativet, men fikk antagelig verdifull drahjelp av tilbudet. De resterende deltagerne brukte hele veien Kvinnealternativet som et supplement – som gjorde at de kunne jobbe mindre somprostituerte.

Vi vet derimot at Kvinnealternativet har gjort en forskjell i deltagerens liv. Det å ha en jobb å gå til har gitt økt mesrings- og selvfølelse. For flere har det vært et alternativ til sosial isolasjon og passivitet. Og for noen har det vært en direkte inspirasjon til endringer i livet.

Veien videre

5 kvinner har blitt en integrert del av Lønn som Fortjents arbeidstokk. Vi har fått nye samarbeidspartnere som gjør at flere kvinner i fremtiden vil få tilbud ved Lønn som Fortjent som et alternativ til prostitusjon. For de fleste vil nok det si et delvis alternativ. Vi har likevel erfart at et delvis alternativ er en god vei mot et totalt alternativ. Lønn som fortjent gir struktur og tro på egne ferdigheter. For noen er dette muligheten som skaper tro på egen fremtid, som gjør at en erfarer at det er mulig å gjøre positive valg. Vi har tro på at modellen for noen er en god vei bort fra prostitusjon. Vi takker ExtraStiftelsen for støtten vi fikk for å prøve dette ut!

Kort med konvolutter - av tapet